

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej**Oznaczenie kwalifikacji: **Z.07**Wersja arkusza: **X**

*Arkusz zawiera informacje prawnie chronione
do momentu rozpoczęcia egzaminu*

Z.07-X-15.08 Czas trwania egzaminu: **60 minut****EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE****Rok 2015****CZĘŚĆ PISEMNA**

Układ graficzny © CKE 2015

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer *PESEL**,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem *PESEL*.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać **1 punkt**.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej **20 punktów**.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

⊙	B	C	■
---	---	---	---

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!* w przypadku braku numeru *PESEL* – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Do zadań opiekuna 70-letniej osoby chorej na cukrzycę, mającej liczne stany zapalne i trudno gojące się drobne owrzodzenia na skórze, w pierwszej kolejności należy

- A. organizacja środowiskowego wsparcia, w tym szczególnie uaktywnienie rodziny.
- B. złożenie wniosku o umieszczenie podopiecznej w domu pomocy społecznej.
- C. przestrzeganie systematycznego podawania leków.
- D. edukacja chorej i nauka samokontroli.

Zadanie 2.

O przeroście gruczołu krokowego świadczą takie objawy, jak:

- A. wielomocz, zaburzenia pracy nerek.
- B. krwimocz, ból w okolicy lędźwiowej.
- C. wielomocz, ból w okolicy pęcherza moczowego.
- D. trudności z rozpoczęciem oddawania moczu, częste oddawanie moczu.

Zadanie 3.

Organizując środowisko mieszkaniowe i warunki życia osobie starszej z otępieniem, zaleca się

- A. stały porządek dnia chorego, bez zmian otoczenia.
- B. częstą zmianę porządku dnia chorego.
- C. częstą zmianę otoczenia chorego.
- D. izolację chorego.

Zadanie 4.

78-letni podopieczny z udarem niedokrwiennym mózgu, objawiającym się niedowładem połowicznym prawostronnym i afazją, wrócił po leczeniu szpitalnym do domu z zaleceniem stopniowego uruchamiania. Opiekun osoby starszej w perspektywie opieki długoterminowej powinien wobec podopiecznego zaplanować

- A. układanie tułowia z podparciem.
- B. ćwiczenia w odciążeniu kończyn niedowładnych.
- C. ćwiczenia bierno-czynne, szczególnie kończyn niedowładnych.
- D. pozostawienie w spokoju w oczekiwaniu na spontaniczną poprawę siły.

Zadanie 5.

W celu zapobieżenia przykurczom stawowym u osoby leżącej, opiekun powinien zaplanować

- A. zmianę pozycji co 2 godz.
- B. prawidłowe jej odżywianie.
- C. codzienne wykonywanie przez nią ćwiczeń.
- D. stosowanie przez nią materaca magnetycznego.

Zadanie 6.

Celem działań opiekuna w opiece nad osobami starszymi jest

- A. zmniejszenie ich aktywności.
- B. niwelowanie dolegliwości bólowych.
- C. podejmowanie za nich ważnych decyzji.
- D. nauczanie samoopieki w ograniczonej sprawności.

Zadanie 7.

W celu zabezpieczenia przed odleżynami osoby, która doznała złamania kompresyjnego kręgosłupa w odcinku lędźwiowym, ma paraplegię i nie ma samodzielnej mikcji, należy

- A. ułożyć ją na materacu przeciwoleżynowym i zmieniać pozycję ciała co 2 godziny.
- B. ułożyć ją na materacu przeciwoleżynowym, bez konieczności zmieniania pozycji ciała.
- C. wykonywać jej masaż klasyczny pleców i pośladków oraz zmieniać pozycję ciała co 3-4 godziny.
- D. zmieniać pozycję jej ciała w łóżku i wykonywać masaż klasyczny pleców i pośladków co 12 godzin.

Zadanie 8.

Podczas toalety u podopiecznego z założonym opatrunkiem gipsowym na kończynie dolnej, opiekun zaobserwował zaczerwienienie, obrzęk, stwardnienie, pęcherz wypełniony płynem surowicznym w okolicy kości krzyżowej, co powinien zakwalifikować jako

- A. odparzenie.
- B. odleżynę I stopnia.
- C. odleżynę II stopnia.
- D. odleżynę IV stopnia.

Zadanie 9.

Osoba z zaburzeniami psychicznymi wymaga bezwzględnej hospitalizacji na oddziale psychiatrycznym w przypadku, jeśli opiekun zaobserwuje

- A. urojenia prześladowcze.
- B. omamy wzrokowe.
- C. myśli samobójcze.
- D. omamy słuchowe.

Zadanie 10.

Spowolnienie ruchowe i pojawiająca się sztywność ruchów z nieznacznym drżeniem kończyn górnych w spoczynku to u 68-letniej osoby objawy

- A. atrofii mięśni kończyn górnych.
- B. napięcia psychicznego.
- C. choroby Parkinsona.
- D. guza mózgu.

Zadanie 11.

Złamania, do których dochodzi u osób starszych wskutek upadków, dotyczą najczęściej

- A. żeber.
- B. kręgosłupa.
- C. kości śródstopia.
- D. szyjki kości udowej.

Zadanie 12.

Bezpośrednia pomoc w przypadku wystąpienia drgawek toniczno-klonicznych polega na

- A. podtrzymaniu osoby chorej za rękę do czasu przyjazdu pogotowia.
- B. zabezpieczeniu osoby chorej przed urazem.
- C. zabezpieczeniu języka przed ugryzieniem.
- D. unieruchomieniu kończyn osoby chorej.

Zadanie 13.

Podczas posiłku podopieczny zakrztusił się kęsem kanapki, kasłał (bez efektu), chwycił się za gardło, oddychał z widocznym wysiłkiem. Udzielając pierwszej pomocy opiekun powinien

- A. zachęcać go do kaszlu i wykonać 5 uderzeń w okolicę międzyłopatkową.
- B. zastosować ucisk nadbrzusza i prowadzić oddechy ratownicze.
- C. zachęcać go do kaszlu i zastosować ucisk klatki piersiowej.
- D. zastosować ucisk nadbrzusza i wezwać pogotowie.

Zadanie 14.

Do umycia skóry wokół stomii należy użyć

- A. roztworu spirytusu.
- B. roztworu altacetu.
- C. wody utlenionej.
- D. ciepłej wody.

Zadanie 15.

Minimalny czas, który musi upłynąć między jedzeniem, spożywaniem kofeiny, paleniem papierosów lub wysiłkiem fizycznym a pomiarem ciśnienia tętniczego, to

- A. 5 minut.
- B. 10 minut.
- C. 30 minut.
- D. 60 minut.

Zadanie 16.

Podopieczna ma stwierdzoną kamicę pęcherzyka żółciowego, ale ze względu na wadę serca przeprowadzenie u niej zabiegu operacyjnego jest ryzykowne. Jaką dietę należy zastosować w celu uniknięcia dolegliwości bólowych?

- A. Płynną.
- B. Lekkostrawną.
- C. Ubogobiałkową.
- D. Wysokobłonnikową.

Zadanie 17.

Przedstawiony na fotografii sprzęt należy zastosować w celu profilaktyki

- A. przykurczy stawowych.
- B. zapalenia płuc.
- C. odparzeń.
- D. odleżyn.

Zadanie 18.

Bezpośrednio przed założeniem kompresu rozgrzewającego skórę należy posmarować

- A. kremem nawilżającym.
- B. wazeliną kosmetyczną.
- C. maścią rozgrzewającą.
- D. płynnym pudrem.

Zadanie 19.

Na fotografii przedstawiono sprzęt używany do wykonywania zabiegów

- A. przeciwoleżynowych.
- B. przeciwzapalnych.
- C. higienicznych.
- D. opiekuńczych.

Zadanie 20.

Do którego specjalisty należy się udać ze starszym podopiecznym, który od pewnego czasu ma osłabioną koncentrację i nastrój oraz przejawia myśli samobójcze?

- A. Endokrynologa.
- B. Pulmonologa.
- C. Psychiatry.
- D. Neurologa.

Zadanie 21.

Jak nazywa się przedstawiony na fotografii sprzęt wykorzystywany w zaburzeniach narządu ruchu?

- A. Kołnierz usztywniający.
- B. Rotor rehabilitacyjny.
- C. Szyna ortopedyczna.
- D. Orteza stawowa.

Zadanie 22.

W celu odciążenia lewego stawu biodrowego, 70-letnia osoba, która od 10 lat jest leczona z powodu reumatoidalnego zapalenia stawów i ma ograniczenia ruchomości stawu biodrowego lewego, powinna chodzić

- A. z ortezą biodrową.
- B. z dwiema kulami pachowymi.
- C. z dwiema kulami łokciowymi.
- D. z kulą łokciową po stronie prawej.

Zadanie 23.

Głównym celem opiekuna jest przygotowywanie osoby starszej do samoopieki i samopielęgnacji, czyli

- A. motywowanie jej do dbałości o jakość życia.
- B. wyręczanie jej w czynnościach samoobsługowych.
- C. ponaglanie jej do wykonywania czynności higienicznych.
- D. stały nadzór nad wykonywaniem przez nią czynności samoobsługowych.

Zadanie 24.

W prawidłowym komunikowaniu terapeutycznym pomiędzy opiekunem a osobą starszą i jej rodziną, najważniejszą rolę odgrywa

- A. umiejętność szybkiej zmiany tematu rozmowy.
- B. umiejętność uważnego słuchania.
- C. wiek podopiecznego.
- D. wiek opiekuna.

Zadanie 25.

W opiece nad osobą starszą z niepełnosprawnością fizyczną szczególnie ważne jest

- A. spełnianie wszystkich jej życzeń, aby nie pogarszać stanu emocjonalnego.
- B. motywowanie jej do samodzielnego wykonywania codziennych czynności.
- C. zaplanowanie dla niej dużej ilości obowiązków domowych, aby lepiej spała.
- D. wyręczanie jej w czynnościach samoobsługowych, aby zapobiec przemęczaniu się.

Zadanie 26.

W kontakcie z podopiecznym w terminalnym stadium choroby nowotworowej należy

- A. stopniowo ujawniać mu sytuację zdrowotną z jednoczesnym wsparciem.
- B. ujawniać mu sytuację zdrowotną bez wsparcia.
- C. konsultować jego sytuację tylko z rodziną.
- D. podtrzymywać i umacniać jego postawę.

Zadanie 27.

Który zmysł powinny preferować osoby z najbliższego otoczenia pacjenta w podeszłym wieku, jako środek do komunikowania mu pozytywnych uczuć?

- A. Wzrok.
- B. Dotyk.
- C. Słuch.
- D. Smak.

Zadanie 28.

Celem rehabilitacji osoby starszej, która choruje na reumatoidalne zapalenie stawów, jest

- A. ograniczenie bólu i stanu zapalnego.
- B. wzmocnienie całego organizmu i poprawa postawy.
- C. relaksacja oraz poprawa koordynacji i ruchu w stawach.
- D. zachowanie ruchu w stawach, poprawa koordynacji ruchów i funkcji stawów.

Zadanie 29.

Opiekunka 67-letniej pani Anny zauważyła, że ma ona problemy z pamięcią. Która forma spędzenia czasu wolnego będzie najwłaściwsza dla podopiecznej w celu treningu pamięci?

- A. Rozwiązywanie krzyżówek.
- B. Zajęcia plastyczne.
- C. Haft krzyżykowy.
- D. Spacerowanie.

Zadanie 30.

W czasie opieki nad podopieczną z zaawansowanym otępieniem najbardziej trafne będzie użycie zwrotu:

- A. „Proszę wstać z łóżka, włożyć szlafrok i pójść do łazienki.”
- B. „Proszę rozebrać się i wejść do wanny.”
- C. „Czy ma Pani teraz ochotę na kąpiel?”
- D. „Teraz pomogę Pani przy kąpeli.”

Zadanie 31.

Członkom rodziny podopiecznego z chorobą Alzheimera należy zalecić, aby

- A. włączyli go w życie rodzinne i ćwiczyli jeszcze istniejące umiejętności.
- B. wyręczyli go w czynnościach dnia codziennego z uwagi na nieporadną samoopiekę.
- C. ograniczali jego aktywność życiową i farmakologicznie uspokajali ze względu na ryzyko urazów fizycznych.
- D. stale dozorowali i dyskretnie ograniczali jego samodzielność, w celu zapewnienia mu jak największego bezpieczeństwa.

Zadanie 32.

Najbardziej efektywnymi formami współdziałania opiekuna osoby starszej z jej rodziną są:

- A. poradnictwo, nauczanie, nakazywanie.
- B. doradztwo, edukacja, udzielanie wsparcia.
- C. aktywizowanie, motywowanie, wychowywanie.
- D. wychowywanie, podtrzymywanie, udzielanie wsparcia.

Zadanie 33.

W skład interdyscyplinarnego zespołu współpracującego z rodziną chorego w opiece paliatywnej, oprócz opiekuna wchodzi:

- A. pielęgniarka, lekarz, pracownik socjalny, psycholog, kapłan.
- B. kapłan, wolontariusze, psycholog, pielęgniarka, logopeda.
- C. pielęgniarka, lekarz, wolontariusze, logopeda, pedagog.
- D. psychiatra, kapłan, pielęgniarka, pedagog, sekretarka.

Zadanie 34.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności dla osoby dorosłej wydaje

- A. powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.
- B. komisja do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.
- C. szpitalna komisja lekarska.
- D. urząd pracy.

Zadanie 35.

Zgodnie z prawem, opiekę nad osobami starszymi powinna sprawować głównie

- A. organizacja społeczna.
- B. pomoc społeczna.
- C. służba zdrowia.
- D. rodzina.

Zadanie 36.

Które świadczenia społeczne, określone ustawą o pomocy społecznej, przysługują osobie i/lub rodzinom bez względu na posiadany dochód?

- A. Praca socjalna, zasiłek okresowy.
- B. Zasiłek okresowy, zasiłek stały.
- C. Praca socjalna, poradnictwo.
- D. Zasiłek stały, poradnictwo.

Zadanie 37.

Osobie starszej, samotnej, z deficytami zdrowotnymi utrudniającymi realizację samoopieki, w ramach systemu pomocy społecznej państwo gwarantuje

- A. bezpłatne leki.
- B. zasiłek celowy.
- C. zasiłek okresowy.
- D. usługi opiekuńcze.

Zadanie 38.

Na jakiej podstawie osoba dorosła z niepełnosprawnością może ubiegać się o dofinansowanie na likwidację barier architektonicznych?

- A. Skierowania lekarskiego.
- B. Zaświadczenia, że jest niewidoma.
- C. Orzeczenia o zasiłku rehabilitacyjnym.
- D. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Zadanie 39.

W strukturach organizacji pozarządowych można uzyskać wsparcie. Które z podanych działań w najpełniejszym stopniu zabezpieczą wsparcie dla osoby starszej?

- A. Informacyjne, emocjonalne i rzeczowe.
- B. Informacyjne i emocjonalne.
- C. Finansowe i informacyjne.
- D. Podnoszące na duchu.

Zadanie 40.

Celem aktywizacji osób w wieku geriatrycznym **nie jest**

- A. zwiększenie ich wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w profilaktyce niepełnosprawności.
- B. zwiększenie ich motywacji do zachowań prozdrowotnych i wzięcia odpowiedzialności za własne zdrowie.
- C. zaangażowanie do opieki nad nimi wolontariuszy i wyręczanie w czynnościach codziennych.
- D. pokazanie i nauczenie ich, jak powinny radzić sobie ze stresem.